

Салбарноор ажлааши уралшаа, совет залуучи

ЗАЛУУ НАНАЙМНАЙ ЗАМУУД

КАНААШАШБЕБ ДАА, магад Москвае сахариглан, ногооржо шынһан ой модонудһаа гу, али өгө санһир Селитер нуурһаа һа-хтан һабшәән һабшәәлжә, бензи-н халашһан асфальтын дайр-һан унарһе туужа угы болгон, һабаржа байгаа сирень сөсөгэй шал тарһан. Угһөөнэй наранһай һахан элшә Москвагай үндәр ор-һудай оройгоор наадажа, гәрәл һагаа уужам үргән гудамжа, тал-һагуудаар сасана...

Москвагай юрын лә угһөөгүүр, Лжеовскин талмай, Дүләт рево-люцин душа Владимир Маяков-һий энә мавдажа байгаа наран тә-һә ахлахан абаһанда һанагдаа. Мавт шудугаар һиләһән поедэй үжын хормойло дуутай шуутай шуюн залуушуул сугларһахай. Мавр комсомолой ЦК-гай плеум-һе хабаалһаад, эдлин үргән Энә мөһөнәй хизаар бүхһнөө суг-ларһан залуушуул. Залуу һаһа-һань замуд эднине һаруул һай-һа Кремлин орондо асарал. Нә-һәһе зах хизааргүйгүд лә, та-һәй замуд! Казахстанһай шәрүүн хизаала шөг шарһайн зарһу-һан болонһой трактористиһуд, Мвгон далайн загһаһаад, ортогрой шесонудһе, хүсәт ракетаһудһе мав заводудай залуу худамри-һад, хоншо машина хубүүд, баса-һи ажаллажа, ажаһуужа байдаг шугауһаа бусаһанһаа урда тәә, лә һайхан үгһөөгүүр Москвагай дасһаһаа Маяковскин талмай эрә эрә.

Курса шарһайтай, согтой һудәтәй мавухан хубүүн Владимир Маяков-һийн хонгө дорюун шудгөөр ма-һажа байһан нара утһана:

Коммунизм — түби дэлхәйн залуу һанан, Хүдәр гартә залуушуул тарһине барихал! Агуухә пролетариһадһай поет ком-мунизме залуу һанантай дәмә са-һуулаһууһа даһһ.

МҮНӨНЭЙМНАЙ совет залуу хуя, дүрһән эрхәтәй, дэлбәрә жар-һатһай, долоон жәлэй дорюун алха-һар коммунизм тәһә ахалһаа. Коммунизм арюун һайхан ордон шини һудәндә холһин ерәдүй мө-һөр харагдана бәшә, харин һанал мөһөш, зүрхә сәдхәлдәһн оронһой, шүвәтәрәйш ажабайдал, ажаллаш-һан оронһон байһа. Тимһәһәл лә талмай дээрә сугларһан хубүүд, һасагадай шарһайн барһай дорюу-һуд ха юм. Коммунист партин XXII сьездые ажалай бәлгәһәргә утһаа һын урһагаар эднәр бүхы совет шудуһуула хандаа. Иимал даа, һанай усын залуу хүн.

Энә һайхан үгһөөнэй наран, сир-һе сәсәгэй хангал, гранит шулуу-һар бодһоһон Маяковскин дүрә, һалту һананһайтаа баатаршалһын һай эһиндә байһан хубүүд, баса-һи—түби дэлхәйн залуу һанан— коммунизмһын һудә мэтәр һамда һалаһаа һән.

Зарһи һәгән мүнөөнэй залуушуу-һе ойлгожо ядан гу, али ойлгохо шраһьгуйһеер һитжә хәһәдәг.

Толотомо тоо, баримта

▲ Унгрһән гурбан жәлэй турһада спортто дуратһайшуулай тоо улам оһоһоро. Энә талаар Ленинһай ордонто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой худәлмәришдә яһата һайн амжалта туй-ләмә шадәа. Тимхәдә худәвгәй сөһөн залуушуулай дунда шамбай солбон хубүүд, басагад бүри оло-һоһоро. Түһхәнэй Саянаһай совхоз-һой команда республиһин совхоз-һудай хоорондо унгрәргәһәһн спартакиадада түрүү һуури эзлән байһа. Тус совхозһой һаһилһад Зоя Молохова, Дулма Базарова, транторист Антон Шарашинов, худәлмәришдә Владимир, Генна-һий Балдеевһан спартакиадын чемпиоһой хүндәтә нәрә солодо хүртәбә.

▲ Республика дотор соноског-һон гурбан жәлэй соһлой доб-һолһын үедә зуу гаран спортһын талмай, 17 стадион болон барил-һанууд олонхи ушарта залуушуу-һай хүсөөр бодһоһодо.

▲ 1958 ондо Советһең Союз-һай спортһын 9 масторһуд орой-һөд тоологдог һаа, мүнөө 16 болоһороо урһаа. Гансахан 1961 ондо велосипедзәр уримлаһаад соһһоо шалгарһан Геннадий Давы-һе, санашан Олег Харитоһоһо, худәвгәй врач, маргән буудагһаа Охиһоһо гәһшәтә СССР-һай спор-һтын мастераһай нәрә зәргә олог-һон байһа.

▲ Мүнөө гурба мянганһаа үлүү спортсмен-разрядниһууд, ГТО-һай нормо дүүргәһн зурһаа мянга гаран шамбайшуул тоолог-һодо.

«Мүнөөнәйшә залуушуул гәжә жаргалдаа дашууһанан зон даа. Хундә хүшәр гәһһе үзөөгүй, юмә ойлгоһогүй зонуд. Архи тамхи на-һаад лә, ажал гәһдә үү татай гәл-дәхә». Тимгәд даһин нәмән хәһә-дәг: «Харин манай үедә ямар гәһшә һәм. Граждан дайн. Магнитогорск, Энә оройоо хамгаалһын дайн. Еһо-һотһай комсомолһуд тәрә үедә бай-һаа гәһшә...» Угы даа, аха эсгә-һнәрһай, һитжә буруу хәһәнәт.

Архи тамхи һамнажа, ажалһаа зугдажа ябадаг «зон мүнөөнэй за-луушуул соо тон хоһор ха юм. Тим-һашууһе болһуула гәһшә үглөө мүнөө болоһон хәрәг. Эднәр залуу-шуул бәшә. Харин Казахстанһай эр-һил талануудһе халһажа, шанин-һын хизааргүй далай долһилууһан зон—эднәр еһотһой залуушуул, Энә ордондо элбәгээр һү, мяха угһаһын түлөө оролдожо ябаа эдир хоншо, һаһилһад—залуушуул, дәһхәйе гәй-һуула баатаршалһа харууһан ком-һонавт, хорһи доһотһой майор Га-һарин—энә даа, манай үеһн залуушуул!

Таанар сугһаа ажаһуужа, ажал-һажа байгаа залуушууһе адалһан хараад үзһт! Еһотһой манай үеһн баатарһуд энә бәшә аал?!

ЯРУУНА НЮТАГ. 325 мянган гәктәр газар эзләнһан бай-һил һайхан дайда. Энә шәһә газар элдүүрихә гәһн тогтоһол гараа гәжә дуулаһсаараа, республи-һанһай бүхы аймаһһаа эдир залуу-шуулаһа тиһшә эһлгәһәргә гәһн мэдүүлгәһуд комсомолой обкомдо үдәр бүхәндә ороно.

«Эгәл хүндә хүшәр газарта хү-дәлхә дуратһай». Энә ордондо ту-һа хурхә минни һангин уялаа гәжә байжа бәһшәд хад бә гәһә-дә—манай үеһн залуушуул ха юм. Мәдүүлгә бәһшәһн зонудай һа-һангәтәй таниһсаад үзәе. Улан-Удә хо-тодонһай барилһан гурбаһаа һи-һилһә гәжә байдаг. Энә һургуулин һайра, һайман залууһан басагад стол тойрон һууна. Урихан, идам

БУРЯДАЙМНАЙ ГИГАНТЫН ЭДЭБХИТЭД

Согтой хүһюун совет залуу-шуулай занһалта үдәрһе манай заводой комсомол-залуу-шуул КПСС-һай XXII сьездын хүндәлэлдә дэлгәрһән муры-һөөнэй түлгә дүһн соо тәм-длгәжә байна. Алиһшә цех, участогта ажаллажа байһан залуу хубүүд, басагад өһә-дһнгөө бәлгә бариха хүсәл-тәй.

Эд шудһалһын цехтә хүдәл-дәг Виктор Павлоһай хүтәлбә-риһдәг комсомол-залуушуулай бригадын технолог Александр Базаржапов хәдән туһатай уралан нарижууһын, ухаалан зоһөлһын дурадһалһуудһе оруулаба. Энәһинд бүгәдөөрөн техникумда, үдһшын дунда һургуулида, мүн институтта орожо һураха зорилготой.

Вагон хабсарһаһад майн нэгәндә түсәбһөө гәдуур нэгә вагон заһабарилжа бәлгәлжә һән. Теэд тәрә амжалтаараа дашуураһуу. Энәһи залуу-шуул сьездын нэгәдәтәр үшөө хәдән вагон түсәбһөө гәдуур заһабарилжа юм. Тимхәдәһн паровоз хабсарһаһад алмаһи үедә тәрә барилһан түлгә дундаа. һаяар энә гәртә 40 залуу айһуун орожо түһхинз-хәнһе. Комсомолой эдәбхитәдтә, коммунистическә ажалай удар-һнигүддә нән түрүүлән шәнә

Толотомо тоо, баримта

▲ Ургән Бурят оройһинэй залуушуул партиһнгаа XXII сьез-дые угтуулан, өһәдһнгөө һайн-дәрһе ажалай амжалтаар угтаба.

Мүнөө һолхоз, совхозуудта завод, фабринауудта 1500 гаран комсомол-залуушуулай кол-лектив коммунистическә ажалай хүндәтә нәрә зәргын түлөө тэмсә-һн. Тимхәдә тала мянгад залуу худәлмәришдә болон һолхозһнигүу коммунистическә ажалай ударни-һудай нәрә зәргәдә хүртхәвәр зоригһонһой.

▲ Улан-Удә гороһой пред-приятһнуудта 211 комсомол-за-луушуулай бригаданууд коммуни-стическә ажалай нәрә зәргәдә хүртвө, 424 бригада энә үндәр нәрә зәргын түлөө тэмсәһәр. Эднэй дундаһаа 496 залуушуу коммунистическә ажалай ударни-һуд болонһой. Бүхидөө 4142 комсомол-залуушуул коммунистическә ажалай хүдәлвөндә хабә-далһана. Совет залуушуулай һайндәртә һурагһанарһшә бәлгә-һүүдәтәй. Улан-Удын 35-дахы һургуулин һурагһаа Олейниһовә Наташа 1020 килограмм түмәрәй халһаһа сугһуулаа.

▲ Республиһинһинэй комсомол-залуушуулай һаһилин 73 фер-мә, гаһайн—22, хоншоһой—122, транкторно-гарһан ажалай 38 бригаданууд амаһын тоһоһондо оронһой. Кударын совхозһай Бато Сүхә Дорһиһеһай амаһын тоһоһон-до оройон бригада һайн амжалта туйһаа. Энә эһтәй зәтәйшүүн 100 эхә хоншоһо 170 хурһага абаһа. һайһаар тәһнжәһн байһа. Зәдһн-аймаһай Ленинһай нәрәһмәтә һол-һозһой ахалһаһа хоншоһон Бато Мунһуеһай амаһын тоһоһондо оройон бригадынһид 2300 хони һайһаар адуулаа байһаһай.

▲ Мухаршәбзәрәй «Эрәһ» сов-хозһой залуу гаһаһан Николай Пушарһев һөһондо мәлдә 1200 гаһай тәһнжә, 1000 центнер мяха гурһндә туһаһаһад, мүнөө мәл 1500 центнер мяха абахын түлөө тэмсәһә.

Ч. ГОМБОИН.

Зураг дээрә: Паровозо-вагонно заводой түрүү худәлмәришдәһн һаһан Галина Капанова

дәе абаһаһаа болохо аалам! Комсомолһуд болон залуу-шууһанһай өһәдһнгөө хүсөөр 40 квартиратай байрын нэгә гәр бариха гәжә үшөө жәлэй эһин-дә бәеэ уялаһаа һән. Мүнөө үедә тәрә барилһан түлгә дундаа. һаяар энә гәртә 40 залуу айһуун орожо түһхинз-хәнһе. Комсомолой эдәбхитәдтә, коммунистическә ажалай удар-һнигүддә нән түрүүлән шәнә

И. Пытин, ПВЗ-гәй ВЛКСМ-һай комитедәй секретарь.

Толотомо тоо, баримта

▲ Ургән Бурят оройһинэй залуушуул партиһнгаа XXII сьез-дые угтуулан, өһәдһнгөө һайн-дәрһе ажалай амжалтаар угтаба.

Мүнөө һолхоз, совхозуудта завод, фабринауудта 1500 гаран комсомол-залуушуулай кол-лектив коммунистическә ажалай хүндәтә нәрә зәргын түлөө тэмсә-һн. Тимхәдә тала мянгад залуу худәлмәришдә болон һолхозһнигүу коммунистическә ажалай ударни-һудай нәрә зәргәдә хүртхәвәр зоригһонһой.

▲ Улан-Удә гороһой пред-приятһнуудта 211 комсомол-за-луушуулай бригаданууд коммуни-стическә ажалай нәрә зәргәдә хүртвө, 424 бригада энә үндәр нәрә зәргын түлөө тэмсәһәр. Эднэй дундаһаа 496 залуушуу коммунистическә ажалай ударни-һуд болонһой. Бүхидөө 4142 комсомол-залуушуул коммунистическә ажалай хүдәлвөндә хабә-далһана. Совет залуушуулай һайндәртә һурагһанарһшә бәлгә-һүүдәтәй. Улан-Удын 35-дахы һургуулин һурагһаа Олейниһовә Наташа 1020 килограмм түмәрәй халһаһа сугһуулаа.

▲ Республиһинһинэй комсомол-залуушуулай һаһилин 73 фер-мә, гаһайн—22, хоншоһой—122, транкторно-гарһан ажалай 38 бригаданууд амаһын тоһоһондо оронһой. Кударын совхозһай Бато Сүхә Дорһиһеһай амаһын тоһоһон-до оройон бригада һайн амжалта туйһаа. Энә эһтәй зәтәйшүүн 100 эхә хоншоһо 170 хурһага абаһа. һайһаар тәһнжәһн байһа. Зәдһн-аймаһай Ленинһай нәрәһмәтә һол-һозһой ахалһаһа хоншоһон Бато Мунһуеһай амаһын тоһоһондо оройон бригадынһид 2300 хони һайһаар адуулаа байһаһай.

▲ Мухаршәбзәрәй «Эрәһ» сов-хозһой залуу гаһаһан Николай Пушарһев һөһондо мәлдә 1200 гаһай тәһнжә, 1000 центнер мяха гурһндә туһаһаһад, мүнөө мәл 1500 центнер мяха абахын түлөө тэмсәһә.

Ч. ГОМБОИН.

Ажалай арюун замда оройон Галина Вторушина эрш-

тә ажалараа Улан-Удын «Электромашина» заводойһи-дой дунда суурһадаг, магтуул-даг юм. Энәһинэй бүхы совет залуушуулдай ади юрын нам-һартай, ажалай онол арга шү-дәлжә, фрезеровщиһой мәрзә-һәлтәй болоһоор юрәдөөл жәл боложо ябана. Энә боһонһон саһай турһада залуу һананһай ахи бадарууһан, эрхимүүдәй зәргәдә жагһаһаар.

— 1959 оһой намар эндә ажаллажа эхилхәдәз, түрүү-һын һарануудта авто-трактор-һа цехтә хәһшәнэй мәрзәһәлдә һуража захалаа һәм. Тимһ удангүй тәрәннә шудалаад, үшөө нэгә мәрзәһәлдә һураха дуратай байһанаа нүхәдтөө мэдүүлхәдәмһи, һамай шурһан бәрх фрезеровщиһи Василий Бимбаевта даалаһажа үгәһн юм,— гәжә Галина дәрүүха-һаар хөөрһәнә.

1960 оһой эхәэр комсомол баса-һамһай фрезеровщиһой мәрзә-һәлтәй болоод, хоёр цехын эхил дүүргәжә эхилһн бай-һа. Тәрә эһээр жәһләз үлүү саг худәлөөд байһада, нүхәр дунда онсо шалгаржа, завод-дойһоо Хүндәлэләй саһбарта бәһшүүлһн, хәдән удаа шан-даһшә хүртвөд үзөө. Галина Вторушина ганса хара ажаллаа хараад ябадаһуу, харин ком-сомол-залуушуулай эдбхитә үүсхәл бадаруулаһаараа онсо илгардаг, зорһонһоо бәлууһа-дәж хүн байһоо. Энәһи комсо-молһуд шурһан бәрхә нүхәрөө заводойһоо ВЛКСМ-һай коми-тәдәй гәһшүүнәр һунгажа, ехә эһилә һайдаһар мэдүүлһн байһа. Мүнөө тәрә залуушуу-лай дунда спорт дәлгәрүүлхә, күлтүрһаар амарха, сәһгәхә хәрзәһүүдә эһидхәдәг.

— Комсомолһудһинэй Гали-һи өөрингөө хүтәлбәриһшәһе болоһодоо адуу хәзгүй. Яһахәдә гәһдә, тәрә үгәт-һәһнөө даалһажа үзәһн үлгәһе һайһаар, хәнһшәһе үлгәһээр гүйсәһхәһе оролдо-дог, дүүргәдәһшә. Жәһшә болгон, һаяхан үнгрәһәдәһн профсоюзтай худәлмәриһшә-дәй хоёрдохи спартакиадын дун хаража үзәһшә,— гәд ВЛКСМ-һай комитедәй секретәр нүхәр Кулаков оһогорхо-һо.

Миний юрөөл Бурят ордондо нән түрүүн залуушуулай коммунистическә эһхи тогтоолгондо хабә-далһанан, тәрә худәлвөндә эдәбхитәйгәэр оролсогһодһой нэгән байһан тулаһаа эдир хубүүд, басагадайһаа һайн-дәртәй дашарамдуулан хәдән үгә эһлэхә хүсәлтәйб.

Би нүхәдтәһе 1920—1923 онуудта—тимхә үеһн Барга-һанһай үездә түрүүһын комсо-молой эйчкәй тогтоолгондо хабәдалһанан байһаб. Хүдөө зоһой дунда Совет засаһай түүхтә улаһанар, манай ал-дар сууга партиһн суртаал, тәрәнэй һангин зорилго тухай залуушуулаа ойлгуулажа үгә-дәг. шәнә ёһоор хүмүүжүүл-һе оролдог бәлбәһи.

ВЛКСМ-һай III сьезд дээрә агуухә баһша В. И. Ленинһай хәлһән түүхтә үгә манай хү-сәл зоригһе улам бадаруу-лаа һән.

Тәрә үеһн комсомолһуд, залуушуул урдаа табһнан зо-рилобо бәлууһә шадәа.

Манай Совет гүрндә со-циализм байгуулаһаад, мүн-өө үедә үргән далайсатай-һаар коммунизм байгууһын асаһи ехә тәмсәл эхиләд байһа ха юм даа.

Иимә гайхамһагта үедә ажаллажа, һуража, жарһажа байһан залуу үгәндә Ушөөл һайн һайхан хәрэг бәлууһ-хәнһе юрөөнөб. Залуу хүн бүхән коммунист ёһоор ажал-лаха, ажаһууха, эрдәм шу-дәлхә уялаһаай. Тимгәбәл мүн-өө үеһнгөө эриһтәдә соһом харһоусаха байһа.

Агуухә Энә орон доторһай КПСС-һай XXII сьездые эр-хим бәлгүүдээр угтаха гәһн худәлөөнэй түрүү зәргәдә ма-һайшә республиһин залуу-шуул жагһаһа байһаниһн ләбтай.

С. Коновалов, пенсионер.

ОЛОНОЙ НЭГЭН

Галина Вторушина. Авторай фото.

Нэрзәһшә энә басаганһай үүсхәл оролдохон ашаар за-луушуулай дунда абуулаһа-даг хүмүүжүүлһын худәлмәри, спортһн хәрзүүд эли бодо һайһараа. Унгрһән профсоюз-һайшә спартакиадада хабә-даһшәһын шанга тулаһдан-да шалгаржа, командаараа тү-рүү һууриһудай нэгәһе эзләэ. Тимхәдә Галина өөрөө 800 мет-рын урилдаанд, үтһе харһил-һанда, ядро талһилгәндә эрхи-мәлжә, түрүү һуури эзлән бай-һа.

Коммунистическә ажалай хүндәтә нәрә зәргәдә хүрт-хын түлөө тэмсәжә байһан заводой худәлмәришдә сүлөө-һэй сагһаа клубта сугларха-даа, Галиһын согтой хурса, ирагуу гөһөр дуулаһхәнһе ша-һнажа, хүнгәһ илдамаар һаһис хотос хатарһиһшә харәхә-даа баясадаг, хүхилдәдәг бо-көлһой.

Саашадаа юу хәхә, амар зорилготой байһарһи һонир-хоһодо:

— Юун тимшә, зонһе һон-һирууһалмаар һайшаалтай юмән байһаб даа, даала-һан хәрзәһәл улам һайжа-

рууһхы оролдохоб,— гәжә Галина харһусана.

...Залуу хүн зорһондоо гә-дәтәл, Галина Вторушина үдәһндөө түмәр замай тех-һниһмәй хоёрдохи курсдаһи һуража ябанһай. Тус техникүм дүүргәжә гараһадаа, хүйтәр деталә хәхә технолог мәрзә-һәлтәй болохо юм.

...Нэгәтә Галиһи ажалһаа ерәд байтарһи, цехын на-чальник дундаһа:

— Зай Галя, ажал хәрзәһай хәр зәргә ябажа байһаб?

— Мүнөө дээрә барәг хә-бәртәй,— гәжә тәрә харһусәдә, юндәһшә дуудһаниһе ойлго-жо ядаба ха.

— Энә үдәрһөө эхиләд, манай цехтә Улан-Удын нэгә-дәһи интернат-һургуулин һу-раһшад үлбәһшән практика гараха болобо. Шамда нэгә хүн үгәтәхә,— гәжә нүхәр Сан-ковец хәлбә.

Тихоновһай Галиһын дүр-шәлдә һураһаар нәдәһи класс-һай һураһаа Лена басаган даалаһада үгәтәһн байһа. Мүнөө тәрә залуу һурагһшә өөрингөө мәрзәһәлдә һуража байһаһай.

Б. Цыремпилов.

Согтой хүһюун, золтой жаргалтай залуушуул. А. МАНТАЕВАН фото.

АМАРШАЛАЯ, ЭДИР ХҮГЖЭМШЭДЫЕ

Хүүгәдәй хүгжәмэй һургуули дүүргәһшәдә зорюулаһан сугһаан һаяхан унгрәргәдәб.

...Бурят драмын театрын зал соо һаһажаал хунуудһә гәһна, бага һананһай хүүгәһшә олон. Гуртаа ном, саарһа барһихай һууһшә зон харагдана.

Улан-Удын хүүгәдәй хүгжә-май һургуулин директор нүхәр З. Б. Тогачева түрүүлән һитжә мэдәһсәбә:

— Мүнөө жәл 45 хубүүд ма-һай һургуулиһе дүүргәжә, хүг-жәмәй эһи шатын эрдәмтәй бо-ложо гараба. Тәдән соһһоо 7 хүүгәдә урғәжә «таба» гәһн эһн-ләтә абаба. 12 хүн театральн-хүгжәмәй училиһида ороһоё балдәж эхилә.

Һүүлзәрһи Ксения Зенина бүхы үхйбүүдәй зүгһөө баһшарһарта баясаһан хүргәжә, хамаг һура-һадай аһа ташууһа.

Түрәһиндәһн нүхәр Семчов, Клямель, Скряһнажа, баһшана-рай зүгһөө нүхәр Соколова үгә хәлбәд.

Хүгжәмәй һургуули дүүргә-һәнэй үнәмшәһә, эрхимээр һу-рагһшадта грамота, бәлгүдүд бая-рай эхә орһон байдалда барюу-лаһана...

Улаһи концерт — үхйбүүдтә эгәд «түгшүүриһай» үе захал-һа. Ж. Батуевһай зоһөлһон «Һара-та һуни» гәжә пьесыне Наташа Ивановә һаһана. Олон зоһой ур-да түрүүһшәһе гараа гәжә ту-һайһаар, ехал гәһн хонгорхо-һоор доһисоһоно. Тәрәнэй һүү-ләэр бороһон костюм үлдәһн хү-бүүхән томо баян тәһрижә га-һраад, Алябевһай мэдәжә «Гур-галдаһе» гүйсәһәнә. «Хүгжәмәй ёһотһой гургалдаһан урһажа ябана ха юм даа»— гәд һа-һууһа. Баһа Волкова Ларһса Глиһкин баян дәһгәр, урһа һайхан аялаһаай «Ноктюрн», Лю-да Виниһенко Колейһиковәй зоһөлһон, бодолото болоһон хү-нәй сәдхәл эһриһәһлән «Эле-

ги» фортепиано дээрә гайһалтай зоһидоор гарһана... Энә бүхы эдир хүгжәмшәд соһһоо эгәд бәр-хәэр наадатһаһиһе онсо тәм-дәһлә.

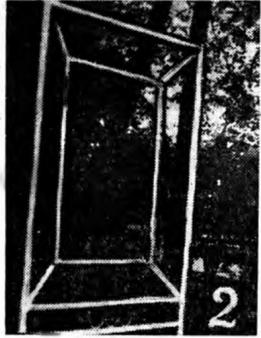
Композитор Ямпилловһай «Бурят хатарһе» скрипка дээрә Володя Матханов гайһалтай сәһәрээр гүйсәһшә. «Энә хубүүн ёһотһой скрипка болохо байһа»,— гәд зал соо һуугһаһад матһана.

Тихоновһай «Интермеццо» баян дээрә наадаһан Володя Семчов бурһиһе бәрхә. Нилдә орбө хүндә, олон яһын нугаларһа-тай аһлгә торһиһотһой тодо һай-һанаар гарһаһиһе сонсоһон, кла-виһа дәүгүр бийһхан хурһа-һудһай аһхәбтар хунһан үлгә-һаар худәһхәнһе хаража, сәдхә-ләз ханаһан.

АМАРДАГ, СЭНГЭДЭГ СЭСЭРЛИГТЭ ОРОХОДО...

Бүхэл үдэртөө шангаанаар ажаллажархад, үдэшлэн хүжюу сэнгэлигээр амарлада ямар зохид байдаг гэжээ? Зүгээр энэ эрилтэд Улан-Удын ажалшдаг амардаг, сэнгэдэг сэсэрлигтэ үшөөл гүйсэд харюусажа шаданагүй.

Тэрэн соо ороходо, хүнэй дура зориг гутаажархихаар юмэнүүд дайралдадаг. Шатарай павильоний хажууда хухархай гартай спортсменэй скульптура нүдэндш эзэлдүүгү торохо. (1-дэхи зураг).

Сэсэрлигэй баруун урда улдууда нэгэ олиггүй хандархай налшагар муухай гэр би... (3-даху зураг). Тэрэнэй баруун ханан сүмэ сохигдошон, газрагуурхи бог шоройн үдэгтэ хүрэмөөр гэхэд алдуу болохогүй. Гэр тушаа паркын шэрэм гоё харша түррэнхэй, тэрэ нүхөөр гулдиррашадшы олон.

Зунай театрын байшанда эдэрхэй шулуун вазанууд эндэ тэндэ, хойшо урагшаа найгашахан буунад. (4-дэхи зураг).

хоогүй юм ха. Шатар даамай павильон соо ороходо зарим хүнүүд эдэрхэй стул дээрэ арай шамай нуунахай, нүгөөдүүлнэй хүд дээрэ байгад гү, али стул дээрэ нуугаад наадана хэбэртэй. Тэндэнэ зүдэрүү муухай, сонхынэ олхоний шэлнүүд эдэрхэй, тамхитай хүүхэ утаан дүүрэн. Эмхи журам найнаар сахигданагүй.

Эндэнэ гаража, өөрыгөө гэрэлдэ хаража энэдэг талгагада дүгэлхэдэмнай, үүдэнэй хажууда харуушан эхэнэр кассир басаган хоёршоо ондоо зон харагдабагүй.

— Угы, танай паркын гэгээл йонин павильондо хүнүүд юундэ ороногүй? — гэжэ йонирхоходомнай, тэрэ хүшгэн: — Энэ талгага соомнай хүннэй энэгэлгэхэ гэрэлнүүд үгы ха юм. — гэбэ.

Шалгахда, үнэхөөрөөшье 4 гэрэл үлгөөтэй, теэд бэээ хаража энэхэнэ байтагай мнэрхэнше юумэн үгы байба.

Зунай павильон соо орожо, хоолохын аргагүй, бүхи йури эзэлээтэй. Столой саагуур нуугаашад булта шахуу хотуунууд, элбэ янзын аяг ааша гаргана. Харахаар байтарнай, 5-6 залуухан хүүхүүд орожо эрээд, столдо нуужа, шэлтэй архи гаргаад, тэрэнэ балгажа оробод. Аманда багтахын

аргагүй муухай үгэнүүдээр хараалдана, тамхи татана, нелбоно. Тэндэнэ нэгэ офинциантахаа «павильоннэ даагшны дуудатгы» гэхэдэ, «Гэртээ харинхай» гээд тэрэшлэбэ. Тингээд буфетчицэдэ «хотугу хүнүүдтэ эдэ хоол, шэлтэй уна юундэ табинабта» гэжэ хандахалманай «Би мэдэнгүйб, манай ноёншо асуугты» гээл даа.

Еохорой талмай паркын хойморто, гэгээл хабшуу буланда, үдхэн элбэнэй дунда байдаг. Хүлөө эбэршэмээр нүхэ нүбэ дүүрэн, харшадан орбужорхон арбагар будүүн шабын түмэртэ хубсаха хунараа хахалжархимоор. Тинхэдэ талмайнтон уйтган. «Еохор нааданше хуушаараал даа, ерыт, орыт» гэхын аргагүй...

Ажалшдаг депутадуудай Улан-Удын городой гүйсэдкомой культурын талга (даагшан нүхэр Дубровский), арад зоной амардаг, сэнгэдэг паркын директор нүхэр Еришова гэгшэд дээрэ дурсагдахан дутуу дундануудта анхаралаа хандуулахаар болоо. Зулгы найхан зунай сар оножол байна...

Д. Ошоров, манай корп.
Д.Н. Дугаров, БКНИИ-гэй научча хүдэлмэрилэгшэ.

Уран найханай бүлэмүүдтэ туһаламжа ХҮНДЭТЭЙ ШАЛТАГААН

Д. БАТОЖАБАЙ

Конферанс

Нэгэдэхи. Яахан хүн гэшэбэ?.. Хамаг зон сугларалд тэрэниие хүлээжэ байха, харин тинхэдэнэ мүнөө табижа концертнэе программа абаад үгы.. Мүнөө сар үнэтэй. (Зал руу хандана). Хүндэ сэтгэ хүндэтэ үхүд! Би эндэ эрхлэнэ бэшэбэ. Ганса яар залуунаа боложо хэдэн зуун хүн эндэ хайран сагаа баража байна. Манай концерт хараха гэжэ мүнээгэ түлээнэе бу шаналагты. Мүнгэн таанадта одохо. Колхозтайн байн.. Сая, хии хосороон сагаа хаанаааа олохобой? Энэ үнэтэй сагаа намтай хамта хүдэлдэг залуу хойроогоо нэхээрэгты! Шадаа наа газетэдэ бэшгэты! Тэрэ орондо үннэй нэгэ хүннэе абаха гээд ядажа байна. Зон туһалагты, нимэ хойрогы энэ үдэртөн тушаалаанэ хаяха ёһотой бди.. (үнэ хада хоёрдох хүннэй сценэ дээрэ эрэнхэй нүхэрөө шагнажа байна).

Нэгэдэхи. А-а, баһа урид гүйжэ эрээд нүхэрөө худалдажа байна гүш?

Нэгэдэхи. Юу, юун гэшэбэ?

Нэгэдэхи. Нүхэрөө худалдажа байна гүш?

Нэгэдэхи. Ха, ха-а! Яагаа һонин хүмшн.. Шамай худалдаханше гэбэлнэ энэ һууһан зон соо, һонжогүй зүү, һэбэрһэн хадаг шиний түлөө үгэхэ хүн байхагүй. Ажаллаа бусахалаа туйлай түрһэн, хүдэлмэригөө ошоходо мэлхэн хашан, амандаа эднэхэдэ аягын томо гэдэг хүннэе хэн сэтгэхэбэ?

Нэгэдэхи. Хүрөө, хүннэе бү доромжоло!

Нэгэдэхи. Та бү хашхаратгы!.. Харана гүт, хэдэн зуун хүн талине хүлээжэ байна гэшэбэ? (Зал руу хандана). Эндэ сугларалд байхан совет ажалшан бүхэн гүрэнэйгөө урда өөрн тусбэстэй, улгалтай ха юм. Хүн бүхэн тусбөө үлүүбшэлэн дүүргэхын тула минута бүхэннэе хингадажа абана. Та тинхэдэнэ юу хэбэ гэшэбэ? 75 килограммне секунда соо нэгэ метр хүдэлгэбэл—«Ловшадная сила» болодог. Та тинхэдэнэ нэгэшыне граммууриһанше хүдэлгөөгүй аад, 60 секунднэе тоохоор бэшэ үгэ шашажа байхат. Манай орон дотор нэгэ минута соо хэдэн зуугаад квартиратай гүр бүтэжэ байна ха юм. Юрий Гагарин час байхад соо замбуулин түбине тойроод эрээ. Манай гүрэн дотор турба минута соо дүрэн автомобиль бүтээгдэхэдэнэ, та..

Нэгэдэхи. Хүлисэты! Би баһал тусбөө дүүргөжэ йобанаа эрээ!

Нэгэдэхи. Юу? Манай искуссэтын ажалшан тусбэ энэ сценэ дээрэ ха юм. Тинхэдэ та..

Нэгэдэхи. Һэ-һэ, яагаа хартайшн! Түрэл нотоганайгаа колхоздо туһа хэхэ гэшэбэй яагаб?

Нэгэдэхи. О-һо-о, нодондэминн утаа табижа ханаатгы гүш? Эндэ баһал ямар туһа хүргэжэрхибэ?

Нэгэдэхи. Мэдэнэ гүш, манай колхоз квартиратайгаа тусбэ һайса үлүүдэн дүүргэхын тула колхознэй бүхэннэе гүш гүшэн үндэгэ худалдахынше гүйга.

Нэгэдэхи. Теэд яагаб?

Нэгэдэхи. Ай, ажабайдал мэдэнгүй, гансал сценэ дээрэ байгад хайшан гэжэ сонгой байдал зүбөөр харуулаха хүмшн? Колхознэй бүхэн тахья үмэдөө барихааа олобо ха юм. Гадн колхознигүүдэй үнөөд түрөөдгүй байна.

Нэгэдэхи. Теэд яагаб?

Нэгэдэхи. Һэ-э, баһал үнөөхи асуудалаа.. Минн түрэл танил нүүд үндэгэ магаһинһаа абажа эльгэһыннэе захна..

Нэгэдэхи. Би оройдошые ойлгоногүй.. Шиннэ абажа эльгэһэн үндэгэ яаха юм?

Нэгэдэхи. Ай бараһан! Тэднэр СЕЛПО-до туһаагаад, сар соогоо тусбөө дүүргэжэ ха юм. Мүнөө шинше сар гэшэ үнэтэй гэнэ ха юмшн.

Нэгэдэхи. Би бурнше ойлгохоё болишобой! Сельпо, Сельпо.. тэрэ үндэгынше яаха юу?

Нэгэдэхи. Һэ-э, шиннэ яатаргаа мохосоо гэшэбшн! Сельпо гүрэнэй болдхэл хэнэ бэшэ гү.. Тэрнн дахин магаһинда, тэндэнэ дахин сельподо, ингээд түлэе абажа байхалаа саарһан дээрэ түсбэ дүүргэжэ байна бээ. Харин манай колхозшо бэшэ ондоо нэгэшыне колхоз эвэнэй онһо ухаалдаггүй байна. Ши шэхэтэй хүндэ бү хэлээрэй!

Нэгэдэхи. Ай, инхэдэе өөрөө мохосоо ха юмшн! Энэ зал соо сугларалд һууһан зон бүгдэ дулин, шэхгүнүүд гэжэ ханаа гүш?

Нэгэдэхи. (Айхаймагар зал руу хараад зогсоон). Ши, шамнаа боложо, шиннэ мүшэхэдэ би хэлээбэ Хамаагүй, ши намайе гэмжэе шадхагүйшн Би хүндэтэй шалтагаанаар хожомдооб! Хэрбэ намайе гаргаад, өөрыгөө түрэлэй хүннэе абахаа наанаа һаш, шиннэ ноусые бүгдэнше хэлэхэбэ! Мүшөөше хэлэхэдэмнэ болохо..

Нэгэдэхи. Болинш, болинш, та нэгэ гүш? Хоёр нүхэд байгаа..

Нэгэдэхи. Мүнөө һая миннэ эндэ үгы байхдаа юун гэжэ хэлэхэбшн?

Нэгэдэхи. Болинш, хойуулашые үгы байхадэмнэ болохо! Яоа эндэ.. Тэрэ кулсын саана орожо хообо хэлсэ! (Нүхэрнэйгөө гарһаа татаад шамдун гарана).

Нэгэдэхи. (Сценэ дээрэ гаража эрээд өөдэ руугаа хараашалһанайнгаа үлүүрэр урмаа талһанһалд гарайнгаа алба дэлгэнэ). Хараба гү? Баһа үнөөхи хуһархайн үгы ха юм. Хамаг зон сугларалд тэрэниие хүлээжэ байха, харин тинхэдэнэ саашан харуулаха концертнэе программа абаад үгы ха юм!.. А-я-я-я! Сага! Сага! үнэтэй юун байхат! (Хоёрдох хүннэй сценэ дээрэ бин болохой)

Нэгэдэхи. Иймэ шалтагаанаар ажаллаа хожомдожо абахагэ эшэхэе яана гэшэбэ? Минута бүхэнэй ямар үнэтэй байһаниие танда мүнөө һая дахин ойлгуулаха хэлэбэ ха юмшнб.

Нэгэдэхи. Ойлгуулаха, ойлгуулаха.. Һа, хэрнэ энэ.. Турба минута соо дүрэн автомобиль бүтээгдэхэ байгаа юм һанн, тэрэ «Москвин» абалтын ээлжэндэ юу хэжэ жэл бэшүүлээд байха хүннэйб!

Нэгэдэхи. Һэ-э, баарһаннй! Гүрэн доторнай гансахан коммунистическэ барилгада, колхозуудта хэдэ мянга миллион машина тараана гэшэбэ?

Нэгэдэхи. За, тиимэ гэлэй! Манай гүрэн дотор минута бүхэндэ хэдэн зуугаад квартирын бүтэжэ байхаданэ, яахалаа би мүнөө болотор квартирагүй абана гэшэбшнб? А-а-а?

Нэгэдэхи. Ажалдай дөбөртнэй хэдэ болооб?..

Нэгэдэхи. Тэрэ юуштэб?..

Нэгэдэхи. Хэдэб?

Нэгэдэхи. Зургаал даа, яахаа наанабшн?

Нэгэдэхи. Энэ наһан соогоо зургаан кинжэ дүрэтэр гордого, горд, колхозшо колхоз, үчрежэһиншэ үчреждинэ зайна абахадаһан доргоо сахаригтай гэршые шэрээд абахан хүн танине хүсэхэгүй байгаа ха юм, Ушөө танай тухай хэлэхэдэ..

Нэгэдэхи. За, нүхэрнэ ха юмши даа.. Зон шагнажа байна. энэ дообо бү хэлсэ.. Тэрэ кулсын саана гэжэ бин ха юм. (Нүхэрнэйгөө гарһаа татаад шамдун гарана).

Нэгэдэхи. Юун болооб?

Нэгэдэхи. Наашаа холжор.. (Дахин хургаараа дуудана).

Нэгэдэхи. (Хажуудан эрэнэ). Шиннэ лага танһаар бэшэ болонобо гэшэбшн?

Нэгэдэхи. Тэрэ зүб! Тэргэ хэн жүдхонбэ—тэрэнэй норганда ташуур гэлэн юм. Намайе ташуурдай наманһаннй хүрөө!

Нэгэдэхи. Юун гэжэе наана хүмшн, сэхэ хэлшн!

Хоёрдох. Та юундэ хожомдобо гэшэбэ? Хүн бүхэн тусбөө дүр гэхын хойношо тэмсэжэ байла, харин тинхэдэ манай концерт наһа боложо хааташоод байна..

Нэгэдэхи. Шиннэ намайга ойлгыт..

Хоёрдох. Намайе ши бу гэты. Таанда дүтын нүхэрше бэшэбэ, үн хүүгэдшы бэшэб!

Нэгэдэхи. Та, та намайга ойлгыт..

Хоёрдох. Юундэ хожомдобо гэжэ асуужа байна?

Нэгэдэхи. Сыхьнен хэлэхэдэ эндэ һая абаша лоторейннэ билет гэрба мянган тухэйг шүүжэрхо. Тэрэнэе лаблахын түлөө себеркаса ошоод эрэлбонн..

Хоёрдох. Юу?

Нэгэдэхи. Арба мянган тухэйг шүүгээл даа.

Хоёрдох. Байза тээ, юу хэбэ хөөршэн даа?

Нэгэдэхи. Ташые барлаха ёһотой. Нимэ байр талаан тулаад эл байнал даа. Хожомдобо гээд ажал наамннше гаргатын хамаагүй, даб дээрэ мүнгэтэйхэн болодобо гэшэ..

Хоёрдох. За, са!.. Та, та гэдэхэе болел! Урданай нүхэд байгаад яагабшн! Наһаар хүшнэше наа—найман хуубүүднэ ссэн гэршэ бэлэй. Шиннэ ссэн хүн хала намандаһан нэгэ бэлэг абажа бардуулаха болоолшн даа. Эрэ хүннэе хахалаарн хүндэхэ, эхлээд түннэе үлүүдэлээрнше салгэхэ гэдэн юм. Шиннэ удхатай юмэ хэлэһэн байхаб.

Нэгэдэхи. Зүб, аргагүй зүб! Намагын үннөөһе аршоо телезор абад гэжэбэ гүш..

Хоёрдох. Орхинш нүхэрнэ. Нэгдөхөр, телестанциман мургаг гөр худалдэг болоогүй. Хоёрдөхөр, цвётной телевизор бин бололобо байна ха юм.

Нэгэдэхи. Юу абаха гэшэбшн?

Хоёрдох. Радиоприемник абаһын даа.

Нэгэдэхи. Манайда бин ха юм.

Хоёрдох. Танай приемник үн хуушарна. Шанэ приемник, аяар Балтын далайн эрсыд абага, агухэе Попово нэрэмжэтэ Ражскэ радиозаводот гаргана «Давлага» гэжэ приемник абаад, бөлгөлэхэе бэшэ гү!

Нэгэдэхи. Манай эндохи магаһиндуулар үнэ үгы болошон ха юм.

Хоёрдох. Нүхэрнэ, намандин байхат! «Давлага» абаад хуушан мүнгөөр 3000 тухэйг харбайһынн хэрэг бүтэ.

Нэгэдэхи. Юу хэлэнэ гэшэбэ! Тэрэ приемниктай гуушан мүнгөөр 1200 тухэйг хэнэ ха юм.

Хоёрдох. Ай, яагашые сагалуу болдогүй гэшэбшн! Магаһиннэ гэртэе таксигаар асарлага, шапнаксар уагалга, ремонт болдо олоң табан гаргашатай юм ха юм.

Нэгэдэхи. Угы даа намда приемник хэрэггүй?

Хоёрдох. Тингэбэл бэшэты гарнитур аба!

Нэгэдэхи. Манай гордотто үнэ ха юм.

Хоёрдох. Тингэбэл нэгэ һаһа баник даражархай. Хамаг нүдэдо урнка эрээд, наһаара мартахар бэшэ бар наманда асар жарихада яанаб?

Нэгэдэхи. (Бодолого болоно). Тэрнннэ зүйтэйл хаш. Өһөдөшше һула гэдэхэгүдүй байхэдэ..

Хоёрдох. Тэрэ яаха аргагүй зүб! Энэ һарын б-ла заабол бун хэн хэе. Минн түрэнэн үлэр юм. Яабылшн даа, хэдэ хүннэе үн хаяа зүбшэе! (Гарһанш нүхэрэ татажа гарана. Нэгэдэхи нүхэрнэе дурага дурагүй шэрэгүүсэдэнэ ошоно ха).

НАВДУУЛНАН АШААР

Нэгэдэхи хоёрдох ионуундэ сценнэй хоёр хажууһаа гүндэнэ гараад, мүнгэдхынгээ тэндэ зог тудан золондо.

Нэгэдэхи. Одоол нэгэ дахин тиндэда сар соогоо ажаллаа гарба ха юмшнб. Профсоюз суглан билдэнэ туһалаба ха юм.

Хоёрдох. Һа, а-а! Би тэрэ суглаантанан байнаагүйбн.

Нэгэдэхи. Юундэ?

Хоёрдох. Гэшуун бэшэб. Би шүүн бэшэ байхдаа сэхэл амь ямаршые суглаанда яба гэжэ энэ шые наман захирхайга ха юм!

Нэгэдэхи. Тинхэдэ тамнай бншын хэрэгтэ хабхагүй, хэншые бншын гүн гүнзэн гүт? Нимэ хүн эндэ ажаллажа шадхагүй ха юм!

Хоёрдох. Эй, намайга голлолгүйшн! Биннэ МОПР-ын гэшуун байхаб. Одоол амар байдаг зон бид гэшэбшн. Бншнше, сугланшые гэжэ байхагүй, харин зүрхнэе доо дута билдэнэ хадгалалад яаба..

Нэгэдэхи. Та сэхэл гайхалтай бид болоод байнат. Хамаг лонной хүдэһаа нэгэшыне һанн хүннэе харан шадхагүй, харин өөрыгөө хамш шэхэн хоёрые хараһан хүн болобо байнат.

Хоёрдох. Эй, нүхэрнэ, эндэ зүб хэлэбшн! Хамаг шэхэн хоёрдо хараха нодотэй үнэ, хамагыне радиг юм. Алынгайнгаа хойло хадха нудотэй хүн, абаһанаа мн хадгал юм.

Нэгэдэхи. Жэшэе хэлгэты! Хоёрдох. Юун тухай?

Нэгэдэхи. Тэрэ жамалдаг тухайга.

Хоёрдох. Шинннгээ лоторей гэр шүүһан мүнгэн дээрэ хам түрэлөө урнка, түрэнэн дээрэ тэмдэглэхэдэе, бараг лэ жамал тэмдэглэхэдэе.

Нэгэдэхи. А-а, тэрэ зүб! Таһа жамалуулаһан хойшо, мүнөө нэтэрэ гэр хэрнэйнгээ түлөө һа гаднаа хөрөөдүлдэе ябанаб.

Редактор И. Ц. ЦИБУДЕВ

Германин коммунистическэ парти ФРГ-гэй хүн зондо зориужа хандалга гаргаба

Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэдэ гадаадын ороноуд ехэ анхарал хандуулна

СОФИ. Советскэ Союзда гитлеровскэ Германиян долтогхой хорин жэл гүйсэһэнэй дашарамдуулан, Болгарин хэблэл бэшгүүдэне олоор толилоо. Кремльде олонинын түлөөлгөшдэй суглаанда Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые эли газарта хүсэдөөр гаргаба. Дэлхэйн гурбадахи дае эхилхэ хүсэлтэй хүнүүдэй харгы хааха гэһэн гаршатайгаар Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые «Работническо дело» газетэ бэшэһэн байна.

Бүхи оронудтай, аралуудтай Советскэ Союз эбтэй, хани ёһоор харилсаха, бүгдөөрөө, хүсэдөөр буу зэбсэг хуряаха хэлсэе түрөөр баталха, Германиятай эбэй хэлсэе хэхэ, ингэжэ дэлхэйн хоёрдох дайны үлгэлдүүлүүдэе үгы хэхэ тухай Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые газетэнүүд эли тодоор үгэбэ.

ХЕЛЬСИНКИ. Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ тухай финскэ газетэнүүд эли газарта мэдээлүүлүүдэ толилоо. Германиян асуудал шиндхэхэ, бүгдөөрөө, хүсэдөөр буу зэбсэг хуряаха асуудал шиндхэхэ харгы замууд тухай хэлгэдэһиннше тобойлгожо үгөө. Буу зэбсэг хуряаха, Германиятай эбэй хэлсэе баталха заатагүй шухала гээд Хрущев дахин тэмдэглэбэ гэжэ «Кансан Уутисет» газетэ ханамжална.

Энэ жэлэй эсэ болотор Советскэ Союз Германиян Демократическа Республикатай эбэй хэлсэе баталха гээд премьер-министр Хрущев дахин хэлэбэ гэжэ «Уси Соуи» бэшэбэ. Советскэ Союз дай хэхэ хүсэлгүй, Гитлеровскэ Германияда эсэргүүсэн дайладалһан гүрэнүүдтэй хамта Германиян асуудал шиндхэхэ зорилготой. Зүгөөр энэ асуудалае шиндхэхэ хэрэг саашадаа хойшолоулаха аргагүй байна.

РАБАТ. Француз хэлэн дээрэ гарадаг Марокканай газетэнүүд, радио Н. С. Хрущевой үгэ хэлэһэн тухай мэдээсэбэ. Германиян асуудал хүсэ туршаха газар болгохоёо нэдэлэг баруун гүрэнүүдэй хүтэлбэрилхэ бүлгүүдтэ зориулжа уридшалан хануулга хэлгэһэн тухай тобойлгожо үгэбэ. Тин-

хэ зуураа һүүлэй хорин жэлэй туршада уласхоорондын байдал хубилаа, СССР энэ жэл ГДР-тэй эбэй хэлсэе баталхаар шиндхэнэй гэжэ тэмдэглэгдэнэ. США-гэй ядрна туршалганууды хэжэ эхилэе һанн, СССР баһал туршажа эхилхэ гэжэ Н. С. Хрущевой мэдүүлһэндэ радио, газетэнүүд анхарал хандуулна.

ТЕЛЬ-АВИВ. Израиллин бүхи хэблэл Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэдэ ехэ анхарал табижа байнхай. Тинхэдэе ямаршые тайлбаринуудые үгэнгүйгөөр Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэе тушаа мэдээлүүлүүдэ толилоо. «Хрущев: бидэ энэ жэл Зүүн Германиятай эбэй хэлсэе баталхабди. Туршалганууды хүүлхэгүйн түрэл Хрущев уридшалан хануулна» гэжэ томоор гаршалаад, Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ тухай мэдээсэл «Ал-Гамшар» газетэ үгэбэ. «Кол Гаам» газетэ нимэ гаршатайгаар мэдээсэл толилоо: «Ядерна туршалганууды США-гэй хэхэгүйн түлөө Хрущев уридшалан хануулга хэбэ. СССР хадаа Гитлерэй политикыне олоной урда элншэлэн харуулдаг, тэрэнэй эээрхэг түрнимхэй ханаашалгые болуулаха гэжэ хоолодо эрилтэ табидга байгаа. Харин тинхэдэнэ баруун тала энэниинше буруушаадаг һэн» гэжэ тэмдэглэбэ.

РИМ. Италин бүхи газетэнүүд Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ тухай горьтой мэдээсэл гаргаа.

Советскэ правительствын толгойлогшын хэлэһэн үгыне «Юманите» газетэ эхээр толилоо. Германиятай эбэй хэлсэе баталжал, Германиян асуудалае заатагүй шиндхэхэ шухала болобо гэжэ тайлбарн соогоо «Юманите» газетэ тэмдэглэнэ. «Иймэ хэлсэе баталха хэрэгше саашадан хойшоо хулаха болохогүй. Энэ хэлсэе заатагүй баталха шухала гээд СССР тон зүб мэдүүлнэ. Юунтэб гэхэдэ, июнийн 22-ыне шэнэр, дахин бие дээрэе үзэхэ гэрэ хүсэлгүй ха юм. Энэниинше билдээр дэмжэнбди. Яахадаб гэхэдэ 1940 оной хабар тохөөлдон харата муухай хэрэгше дахин үзэхэ дурагүйбди» гэжэ газетэ тайлбарилан бэшэбэ.

БЕРЛИН. июнийн 23. (ТАСС). АДН агентствын Дюссельдорфшо мэдээсэһэнэй ёһоор Советскэ Союзда гитлеровскэ Германиян долтогхой хорин жэл гүйсэһэнэй дашарамдуулан, Германиян коммунистическэ парти Центральна Комитет ФРГ-гэй хүн зондо зориужа хандалга гаргаа. Советскэ Союзда эсэргүү дайнда Баруун Германияне хабалуулахагүйн, эбэй хэлсэе баталха тон шухала байһан тухай тэндэнэ бэшгэдэнэ. Германиян хоёр гүрэн хамтын дуралхануудые зүбшэжэ зохёохо ёһотой. Тингээд лэ байбал, эхэ ороноо эб найрамдалда дуратай, демократическа гүрэн болгожо шадхабди. Эбэй хэлсэе баталхын түлөө тэмсэгтэй гэжэ тэрэ хандалга соогоо Баруун Германиян хүн зоннине урйалаб.

Моиза Чомбе „сүлөөлэгдэб“

ПАРИЖ, июнийн 23. (ТАСС). Катангын «президент» Чомбе үсэгэлдэр үдэшлэн Леопольдильдо прессконференци хэбэ. Мобуту тэндэнэ өөрөө «хаража» байгаа. «Би сүлөөлөгдөөб. Катангаа бусаха ханаатайб» гэжэ Чомбэ корреспондентүүдтэ мэдүүлэб. Зүгөөр Леопольдильдин засагаархидай тингэжэ тоолохо байгаа һанн, Леопольдильдо үлэхэб гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Буултанууды Чомбын хэхын түлөө Касавубу-Мобуту гэгшэдэй бүлгэлдэ тэрэниие хинуул доро байлгаа ха гээд информационно агентствонүүдэй мэдээсэл соһоо тодорно. Жэшээн, Конгын зэбсэгтэ хүсэнууды хубилгаха ханаашалгыне Чомбэ зүбшөөгөө. Тэдэ сэрэгүүдые Мобуту командалха юм ха. Катангын депутадууд тухай арсалаата гол асуудалаар тэдэнэр үшөө шиндхэбэри гаргаагүй.

Саян Улаан

Гитлеровскэ Германиян долтогхой хорин жэл гүйсэһэнэй дашарамдуулан

Советскэ Союзда гитлеровскэ Германиян долтогхой хорин жэл гүйсэһэнэй дашарамдуулан, Болгарин хэблэл бэшгүүдэне олоор толилоо. Кремльде олонинын түлөөлгөшдэй суглаанда Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые эли газарта хүсэдөөр гаргаба. Дэлхэйн гурбадахи дае эхилхэ хүсэлтэй хүнүүдэй харгы хааха гэһэн гаршатайгаар Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые «Работническо дело» газетэ бэшэһэн байна.

Бүхи оронудтай, аралуудтай Советскэ Союз эбтэй, хани ёһоор харилсаха, бүгдөөрөө, хүсэдөөр буу зэбсэг хуряаха хэлсэе түрөөр баталха, Германиятай эбэй хэлсэе хэхэ, ингэжэ дэлхэйн хоёрдох дайны үлгэлдүүлүүдэе үгы хэхэ тухай Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые газетэнүүд эли тодоор үгэбэ.

ХЕЛЬСИНКИ. Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ тухай финскэ газетэнүүд эли газарта мэдээлүүлүүдэ толилоо. Германиян асуудал шиндхэхэ, бүгдөөрөө, хүсэдөөр буу зэбсэг хуряаха асуудал шиндхэхэ харгы замууд тухай хэлгэдэһиннше тобойлгожо үгөө. Буу зэбсэг хуряаха, Германиятай эбэй хэлсэе баталха заатагүй шухала гээд Хрущев дахин тэмдэглэбэ гэжэ «Кансан Уутисет» газетэ ханамжална.

Энэ жэлэй эсэ болотор Советскэ Союз Германиян Демократическа Республикатай эбэй хэлсэе баталха гээд премьер-министр Хрущев дахин хэлэбэ гэжэ «Уси Соуи» бэшэбэ. Советскэ Союз дай хэхэ хүсэлгүй, Гитлеровскэ Германияда эсэргүүсэн дайладалһан гүрэнүүдтэй хамта Германиян асуудал шиндхэхэ зорилготой. Зүгөөр энэ асуудалае шиндхэхэ хэрэг саашадаа хойшолоулаха аргагүй байна.